

МЕЛЬНИК Я. Я.,кандидат юридичних наук, докторант
(Інститут законодавства
Верховної Ради України)

УДК 347.9

**СУДОВА ПОЛІТИКА ТА ЇЇ ІНТЕГРАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС
ЯК СКЛADOVA ЧАСТИНА ДІЇ РЕЖИМУ ЦИВІЛЬНОЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

Стаття присвячена розкриттю діалектичного зв'язку судової політики та проведення адаптаційного процесу процесуального законодавства до стандартів ЄС в рамках дії режиму цивільної процесуальної безпеки. Доводиться колізійність законодавства в межах можливості проведення судової політики санкційного законодавства щодо правових режимів, які діють на окупованих територіях, як і захисту судом у них прав, свобод та інтересів. Вказується на можливості застосування правової аналогії задля забезпечення дії режиму цивільної процесуальної безпеки. Закріплюється положення в тому, що забезпечити належну судову політику в контексті її інтеграційного процесу можливо тільки в рамках вироблення відповідного режиму цивільної процесуальної безпеки як комплексу засобів та способів, що націлені на подолання процесуальних ускладнень, загроз та небезпек у праві та в цивільному судочинстві.

Ключові слова: *судова політика, цивільне судочинство, цивільне процесуальне право, режим цивільної процесуальної безпеки, право на безпеку, застосування санкцій, адаптація та гармонізація законодавства, стандарти ЄС.*

Статья посвящена раскрытию диалектической связи судебной политики и проведения адаптационного процесса процессуального законодательства к стандартам ЕС в рамках действия режима гражданской процессуальной безопасности. Доказывается коллизийность законодательства в пределах возможности проведения судебной политики санкционного законодательства относительно правовых режимов, действующих на оккупированных территориях, как и защиты судом в них прав, свобод и интересов. Указывается возможность применения правовой аналогии для обеспечения действия режима гражданской процессуальной безопасности. Закрепляется положение о том, что обеспечить надлежащую судебную политику в контексте ее интеграционного процесса возможно только в рамках выработки соответствующего режима гражданской процессуальной безопасности как комплекса средств и способов, нацеленных на преодоление процессуальных осложнений, угроз и опасностей в праве и гражданском судопроизводстве.

Ключевые слова: *судебная политика, гражданское судопроизводство, гражданское процессуальное право, режим гражданской процессуальной безопасности, право на безопасность, применение санкций, адаптация и гармонизация законодательства, стандарты ЕС.*

The article is devoted to the dialectical relation of judicial policy and the adaptation process of procedural legislation to European standards under the action of civil procedure security regime. The collision of laws within the possibility of judicial policy of sanctions legislation on legal regimes that operate in the occupied territories, as well as the protection of the court in such rights, freedoms and interests, is proved. The possibilities of legal analogy to ensure the action of civil procedure security regime, are listed. It is alleged that to ensure proper judicial policy in the context of the integration process can only develop within a civil procedure security regime, as a means and methods that aim to overcome procedural difficulties and threats to law and civil proceedings.

Key words: *judicial policy, civil litigation, civil procedure law, civil procedure security regime, right to security, sanctions, adaptation and harmonization of legislation, European standards.*

Вступ. Система цивільного процесуального права неможлива без відповідних орієнтирів забезпечення реалізації та функціональної ролі судочинства щодо розгляду і вирішення цивільної справи, а також держави, яка здійснює керівництво в силу внутрішніх та зовнішніх політичних відносин. Цивільне судочинство як самостійна третя гілка влади, очевидно, не є виключенням, адже їй притаманні ознаки та певні процеси, що охоплюються націленістю та метою здійснення своєї діяльності в силу наявності певного політичного інструментарію. Роль суду в цьому ключі є доволі особливою, її характер і слід з'ясувати.

Однак розвиток в юриспруденції питань щодо дослідження правової політики не є новим, оскільки тривалий час інститут правової політики був предметом наукового пошуку. Зокрема, серед вчених можливо відмітити Л.Й. Петражицького з його працею «Передмова і вступ до науки політики права» (1896) [22, с. 514], С.С. Алексєєва – «Проблеми теорії права: курс лекцій» (1972) [1, с. 60–63], М.Н. Оніщенко – «Нормотактика як складова державної правової політики» (2013) [10, с. 91–100] тощо. У рамках правової політики в судочинстві доречно відмітити й працю А.В. Малько, Д.С. Семікіна та О.В. Люкіної «Судебная политика и судебнo-правовой прогресс» (2013) [9]. Відобразилась така характеристика права і в законодавстві, що є доволі природнім. Натомість, не дивлячись на доктринальні розробки та визрілі правові концепції, як і закріплену нормативну-джерельну базу в даному ключі, нажалі, на сьогодні повноцінних досліджень саме в контексті правової політики в цивільному судочинстві не спостерігається [11, с. 103–145; 6, с. 70–75; 7]. Деякі наукові розробки не відображають усієї палітри цієї концепції під кутом зору феноменології безпеки в цивільному судочинстві. Тому такі обставини є неприпустимими, зумовлюють необхідність проведення більш детального дослідження.

Постановка завдання. Метою даної статті є виокремлення особливостей режиму цивільної процесуальної безпеки в рамках реалізації *судової політики* та її інтеграційного процесу. Вирішення цих питань надасть можливість чіткіше визначити не тільки напрямки та межі інтеграційного процесу в контексті забезпечення ефективності, якості судової практики, але й ширше визначити процесуально-правову природу режиму цивільної процесуальної безпеки в цивільному судочинстві.

Результати дослідження. Так, Петер Гіллес доволі влучно відмітив: «Покажіть мені своє цивільне процесуальне право – і я скажу вам, яка у вас політична система» [5, с. 40]. Відповідний взаємозв'язок права і політики вбачав С.С. Алексєєв, який відмітив, що оскільки право – це інститут практики, то воно завжди доволі тісно поєднано не тільки з практичним життям людей, нагальними їх інтересами, але й із самими основами ... політичного, духовного владарювання в суспільстві і, що особливо суттєво, – з політичною, державною владою, адже проникнення ідеологічних основ у філософські розробки тих чи інших правових проблем може бути відзначено на всіх етапах розвитку правознавства, філософських досліджень, що здійснюються в його межах та на його основі [3, с. 21].

На сьогодні, відповідно до Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18.03.2004 р. № 1629-IV (надалі – Закон № 1629-IV від 18.03.2004 р.) адаптація законодавства України до законодавства ЄС є *пріоритетною складовою процесу інтеграції України до Європейського Союзу*, що, у свою чергу, є пріоритетним напрямом *української зовнішньої політики*. Адаптація законодавства є, насамперед, процесом приведення законів України та інших нормативно-правових актів у відповідність з *acquis communautaire*. Тому Законом від 18.03.2004 р. № 1629-IV визначено, що державна політика України щодо адаптації законодавства формується як складова частина правової реформи в Україні та спрямовується на забезпечення єдиних підходів до нормопроєктування, обов'язкового врахування вимог законодавства Європейського Союзу під час створення належних умов для забезпечення процесу адаптації законодавства України. Цивільне судочинство та процес адаптації і гармонізації законодавства не є виключенням.

У напрямку адаптації цивільного процесуального законодавства доречно вказати на слушну думку І.О. Ізарової, яка, досліджуючи питання правової природи гармонізації цивільного судочинства до стандартів ЄС, приходить до висновку, що «...тільки гармонійне поєднання цих механізмів у необхідних випадках дозволить удосконалити вітчизняне цивільне процесуальне законодавство й сприятиме зближенню національної правової системи та права ЄС...» [6, с. 74]. Це ще раз підтверджує судову політику до забезпечення ефективності та якості вітчизняного цивільного судочинства.

У цьому ключі варто звернути увагу на положення чч.1, 2 ст. 38 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 07.07.2010 р. № 2453-VI (надалі – Закон № 2453-VI від 07.07.2010 р.), відповідно до яких «...Верховний Суд України є найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції України, який забезпечує єдність судової практики в порядку та спосіб, визначені процесуальним законом; ... 5) звертається до Конституційного Суду України щодо конституційності законів, інших правових актів, а також щодо офіційного тлумачення Конституції та законів України;... 6) забезпечує однакове застосування норм права судами різних спеціалізацій у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом...» тощо. А вже відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 36 Закону № 2453-VI від 07.07.2010 р. вищий спеціалізований суд «...4) надає *методичну допомогу* судам нижчого рівня з метою *однакового застосування* норм Конституції та законів України в судовій практиці на основі її узагальнення та аналізу судової статистики; ...дає спеціалізованим судам нижчого рівня *рекомендаційні роз'яснення з питань застосування* законодавства щодо вирішення справ відповідної судової спеціалізації;... (курсив власний – Я.М.)».

Проте коли йдеться про той чи інший певний політичний процес, то такий за визначенням включає сукупність дій інституалізованих та неінституалізованих суб'єктів щодо забезпечення формування політичної системи. Такі дії організовуються з метою досягнення відповідних цілей. Дані процеси виражаються в управлінні, стратегії і тактиці [22, с. 635], притаманних цивільній процесуальній формі, ролі суду в її забезпеченні.

Таким чином, ми будемо повністю солідарні з думкою тих дослідників, які відмічають, що судова політика і судова практика доволі тісно пов'язані, адже сприяють одна одній при здійсненні правосуддя. Адже якщо перша є певним орієнтиром для другої, то остання – засобом для облаштування та реалізації першої. Іншими словами, з одного боку, судова політика є певним своєрідним «маяком» для судової практики, яка сприяє її розвитку в тому чи іншому напрямку. З іншої сторони, судова політика, під якою розуміється діяльність суддів, заснована на їх юридичному досвіді та напрямку на єдине розуміння та застосування норм права, адже в такому разі стає можливим використання її як інструменту судової політики [9, с. 14].

Така необхідність реалізації судової влади підтверджується з огляду і на євроінтеграційні процеси, що скеровані та продуктивне застосування норм Європейської Конвенції з прав людини і основоположних свобод (від 04.11.1950 р.) при здійсненні цивільного судочинства в рамках встановлених процесуальних гарантій її реалізації щодо застосування За-

кону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23.02.2006 р. № 3477-IV (надалі – Закон № 3477-IV від 23.02.2006 р.). На цьому тлі й виникає необхідність врегульовувати (а по суті – впливати на політику) відносини, що виникають у зв'язку з обов'язком держави виконати рішення Європейського суду з прав людини в справах проти України; з необхідністю усунення причин порушення Україною Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і протоколів до неї; з впровадженням в українське судочинство та адміністративну практику європейських стандартів прав людини; зі створенням передумов для зменшення числа заяв до Європейського суду з прав людини проти України.

Отже, по суті, йдеться про дію спеціального політико-правового режиму забезпечення безпеки права, його верховенства, який вже має певне (особливий) виражене політичне забарвлення, з метою реалізації інтеграційних, адаптаційних та гармонізуючих процесів, роль виконання яких покладено на судову гілку влади.

Політичне забарвлення «режиму інтеграційних процесів» є цілком прийнятним. Адже видається доволі слушною позиція А.В. Малько в тому, що в умовах політичної боротьби всі правові режими неодмінно набувають політичне забарвлення. Адже правові режими – продукт державної діяльності, а держава і вся її «праця» – епіцентр політики. Відтак, як відмічає вчена, не може бути таких правових явищ, засобів чи понять, як і категорій, які б існували самі по собі, в «чистому» вигляді [12, с. 8]. Відсутність їх гармонізації не сприяє не тільки адаптації законодавства, а утворює невизначене процесуально-правове становище у правозастосовчій діяльності, позначається на правовому регулюванні цивільних процесуальних правовідносин, забезпеченні ефективності та єдності судової практики тощо.

Звісно, задля більш глибокого з'ясування політико-правової природи режимів йдеться про такий, який повинен забезпечити гармонізаційно-інтегративні процеси в цивільному судочинстві. Слід детальніше зупинитися на наступному.

С.С. Алексєєв справедливо віднаходить, що правовий режим визначається, насамперед, як певний порядок регулювання правових відносин, який виражається в багатогранному комплексі правових засосів, що характеризують особливе поєднання взаємодіючих між собою дозволів та заборон (а також позитивних зобов'язань), складають особливу направленість (скерованість – *Я.М.*) такого регулювання [2, с. 264]. Виникає необхідність сфокусувати динаміку мети правового режиму, яка, як видно, особливо підкреслюється та забезпечується саме «направленістю регулювання, скерованістю». Тобто відображається певний контрольований із боку суду процес.

І.О. Соколова віднаходить, що правовому режиму також притаманні «певна керованість у суспільстві», певна «спрямованість» правових взаємопов'язаних засобів, які забезпечують стійке нормативне регулювання певного виду суспільних відносин та сприяють оптимальному використанню юридичного інструментарію [18, с. 129].

Процесуальний режим у цивільному судочинстві, на думку С.І. Чорнооченко, – це, насамперед, певний ступінь урегульованості та напруженості судової процедури. А залежно від того, який процесуальний режим склався, вирізняють відповідну цивільну процесуальну форму [21, с.10]. Постає за очевидне, що і цивільне судочинство також охоплюється, в силу практичної його сутності та встановленого процесуального режиму, проблематикою судової політики в межах адаптації до стандартів ЄС.

Натомість принципово важливо вказати на думку Георга Гальке (судді Сенату в цивільних справах Федеративної судової палати Федеративного Верховного Суду ФРН), який через призму правової безпеки визначає декілька необхідних напрямків для судочинства на фоні боротьби за правову державу, що, на нашу думку, є доволі актуальним для здійснення та врахування саме адаптаційного та гармонізаційного процесів. Зокрема, на думку вченого-практика, безпека права повинна охоплювати усталеність судової практики; остаточність судового рішення, яке утворює правову визначеність; єдність судової практики в однотипних судових справах; однакове застосування права [4, с. 3–5] тощо. За таких обставин ми можемо помітити узгодженість, а точніше, – повноцінну відповідність суті безпеки права

правовій політиці, завданням та меті Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ, із забезпечення процесу реалізації та застосування практики Європейського суду з прав людини і основоположних свобод, здійснення судової політики.

Натомість, незважаючи на це, на сьогодні вбачається із судової практики її неординарність, непередбачуваність щодо проведення Верховним Судом України (надалі – ВСУ) політики щодо кредитно-іпотечних справ [17]. Тут проблематика зосереджена на внутрішньодержавному «політичному конфлікті».

За таких обставин слід враховувати й положення ст. 8 Закону України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003р. № 964-IV (надалі – Закон № 964-IV від 19.06.2003р.), відповідно до яких *основні напрями державної політики з питань національної безпеки повинні торкатися й адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу*. У той же час відповідно до цієї статті визначається, що «...з урахуванням геополітичної і внутрішньої обстановки в Україні діяльність усіх державних органів (у тому числі і судів загальної юрисдикції як суб'єктів забезпечення національної безпеки відповідно до цього Закону – Я.М.)... має бути зосереджена на прогнозуванні, своєчасному виявленні, попередженні і нейтралізації зовнішніх і внутрішніх загроз ... безпеці...». Слід вказати й на те, що відповідно до ст. 5 Закону № 964-IV від 19.06.2003р. національна безпека України забезпечується «... шляхом проведення виваженої державної політики відповідно до прийнятих в установленому порядку доктрин, концепцій, стратегій і програм у політичній, ... соціальній, ... інформаційній та інших сферах...». Отже, не важко відмітити безпосередньо необхідність установ в Україні у (а) виробленні доктрини (науки) забезпечення безпеки, (б) визначенні її політичних складових, коли такі торкаються безпосередньо правосуддя та захисту прав через судову форму, тощо. Тут, на нашу думку, вбачається певні колізії законодавства, за допомогою якого здійснюється цивільне судочинство. До прикладу: безпосередньо через інститут екзекватури в цивільному судочинстві, з огляду на зміст п. 7 ч. 2 ст. 396 ЦПК України, суд у задоволенні клопотання може відмовити, «...якщо виконання рішення загрожувало б інтересам України...». Також певний механізм безпеки права визначено через порядок реалізації застереження про публічний порядок (ст. 12 Закону України «Про міжнародне приватне право»), де «...норма права іноземної держави не застосовується у випадках, якщо її застосування призводить до наслідків, явно несумісних з основами правопорядку (публічним порядком) України...».

У рамках співвідношення застосування принципу «застереження про публічний порядок» та судової політики варто вказати на специфічний порядок визнання та виконання рішень іноземних судів на тимчасово окупованій території. Так, О.О. Кармаза відмічає, що у відповідності до Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 р. № 1207-VII (надалі – Закон № 1207-VII від 15.04.2014 р.) та деяких інших нормативно-правових актів впливає, що порядок визнання та виконання рішень іноземних судів на тимчасово окупованій території України чи на території України, на якій проводиться антитерористична операція, є спеціальним та відповідає принципу дотримання публічного порядку, який є підґрунтям розвитку інституту міжнародного приватного права під назвою «застереження про публічний порядок» [19, с. 514]. Отже, тут спостерігається не тільки спеціальний процесуальний режим, що зорієнтований на забезпечення, (безпеку) встановлення та дотримання правопорядку, але й потреба здійснення відповідної судової політики.

Зокрема, варто мати на увазі, що судова політика в рамках дії режиму цивільної процесуальної безпеки повинна відстежуватись (формуватись) з огляду на дію Закону України «Про санкції» від 14.08.2014 р. № 1644-VII (надалі – Закон № 1644-VII від 14.08.2014 р.) щодо певних положень про застосування санкцій. Зокрема, Законом № 1644-VII від 14.08.2014 р. виділяються такі види санкцій, які за своєю характеристикою співмірні із цивільно-правовим спором та захистом цивілістичних прав та інтересів, а саме: «...1) блокування активів...; ...4) запобігання виведенню капіталів за межі України; ...7) заборона

участі в приватизації, оренді державного майна резидентами іноземної держави та особами, які прямо чи опосередковано контролюються резидентами іноземної держави або діють в їх інтересах; ...9) обмеження або припинення надання телекомунікаційних послуг і використання телекомунікаційних мереж загального користування; 10) заборона здійснення державних закупівель товарів, робіт і послуг ...; ...12) повна або часткова заборона вчинення правочинів щодо цінних паперів...; ...19) заборона передання технологій, прав на об'єкти права інтелектуальної власності; ...23) анулювання офіційних візитів, засідань, переговорів з питань укладення договорів чи угод...; ...24) позбавлення державних нагород України, інших форм відзначення...; ...25) інші санкції ...» тощо. Звісно, такий перелік вказує здебільшого на вираз об'єктів санкцій у межах матеріально-правового складу правовідносин, ніж процесуального. Однак, безумовно, повинен відноситись до судової політики формування відповідної належної судової практики.

Відповідно до ст. 4 Закону № 964-IV від 19.06.2003р. *суди загальної юрисдикції є суб'єктами забезпечення національної безпеки*. А це означає, що юрисдикція їх повноважень належить до їх компетентності. Повноваження таких судів повинні фокусуватися, зокрема, й на загрозах національній безпеці, а отже, формуванні судової політики в даному напрямку. Загрозами відповідно до абзац. 3 ч. 1 ст. 1 Закону № 964-IV від 19.06.2003 р. є «... наявні та потенційно можливі явища і чинники, що створюють небезпеку життєво важливим національним інтересам України...», в тому числі в рамках здійснення судочинства та законодавства. Але не дивлячись на це, постає за очевидне, що предметом розгляду в суді в порядку цивільного судочинства, з огляду на зміст видів санкцій, перелічених в Законі № 1644-VII від 14.08.2014 р., є обставини, які вказують на те, що сторонами в справі може бути висунута процесуально-правова вимога, або ж такі обставини, що впливають із суті спору, чим безпосередньо вказується відповідний діалектичний зв'язок цих правовідносин із предметом та методом цивільного процесуального права.

Однак, нажалі, варто вказати і на те, що відповідно до ст. 5 Закону № 1644-VII від 14.08.2014р. пропозиції щодо *застосування, скасування та внесення змін до санкцій* виносяться на розгляд Ради національної безпеки та оборони України Верховною Радою України, Президентом України, Кабінетом Міністрів України, Національним банком України, Службою безпеки України, а не судом. Натомість це не зовсім так. Адже з огляду на аналіз іншого спеціального та процесуального законодавства впливає, що *правова* (як більш ширший феномен) та *процесуальна безпека* (як феномен, що діє в межах судочинства) не вичерпується дією Закону № 964-IV від 19.06.2003 р., а отже, межі судової політики повинні бути ширшими. Тут виникає потреба висвітлення більш розширеного підходу до розуміння дії режиму процесуальної безпеки та її проблематики.

Так, зокрема, в рамках суто процесуальних механізмів забезпечення безпеки дії нормативно-джерельної бази можливо було б дійсно доцільно ставити питання про реалізацію можливості суду скористатися ч. 3 ст. 8 ЦПК України в рамках пропозицій щодо застосування, зміни, скасування санкцій, звернувшись до суб'єктів, визначених у ст. 5 Закону № 1644-VII від 14.08.2014 р. з вимогою ініціювати застосування санкцій до учасників цивільних процесуальних правовідносин. Однак слід мати на увазі, що ч. 3 ст. 8 ЦПК України акцентує увагу тільки на відповідності закону чи іншого правового акта Конституції України, які *належать до юрисдикції Конституційного Суду України*. Тому суд, *реалізуючи таку політику, повинен звернутися, насамперед, до Верховного Суду України, як і вказано цією нормою для вирішення питання стосовно внесення до Конституційного Суду України (надалі – КСУ) подання щодо конституційності закону чи іншого правового акта*. Отже, прямої норми в контексті проведення судової політики стосовно суті реалізації своїх повноважень при здійсненні цивільного судочинства щодо застосування санкцій не визначено, бо КСУ не вказаний у ст. 5 Закону № 1644-VII від 14.08.2014 р., і це очевидно, адже *застосування санкцій не є компетенцією КСУ*. Проте компетенцією судів загальної юрисдикції залишається забезпечення національної безпеки, правової безпеки, як і процесуальної.

Для цього, як уявляється, законодавець запропонував можливість піти шляхом правової аналогії. Адже залишається дієвою норма ч. 8 ст. 8 ЦПК України, відповідно до якої «... якщо спірні відносини не врегульовані законом, суд застосовує закон, що регулює подібні за змістом відносини (аналогія закону), а за відсутності такого суд виходить із загальних засад законодавства (аналогія права)...». Таким чином, відповідно до ч. 3 ст. 8 ЦПК України законодавець надає можливість у певний спосіб формуванню судової політики як суті реалізації режиму цивільної процесуальної безпеки в межах застосування санкцій.

Підсумовуючи вищевикладене, можливо погодитись із думкою С.С. Алексєєва, що єдиних розвинутих правових систем, як і розвинутого права, у світі не існує [3, с. 512], як і немає єдиної судової практики в ЄС. В.В. Ярков також вбачає схожу позицію на фоні перспектив розвитку проблем, що пов'язані із судовою практикою. Адже на його думку, навряд чи наступить той момент, коли буде можливим сказати, що правова сутність є досконалою та не потребує розвитку, оскільки утворення права – постійний процес [23, с. 576]. Все це вказує на ключовий та доволі важливий момент у тому, аби інститут судової політики розглядався саме у взаємозв'язку із дією режиму цивільної процесуальної безпеки. Оскільки наявність явних пересторог та факторів загроз вказує не тільки на відповідні процесуальні ускладнення щодо здійснення цивільного судочинства, але й на необхідність здійснення судом відповідної процесуальної політики цивільної процесуальної безпеки.

Таким чином, із цієї позиції впливає внутрішньо-процесуальний механізм здійснення судової політики та зовнішньо-процесуальний в контексті дії режиму цивільної процесуальної безпеки. Це надає нам можливість виділити два основні рівні, які охоплюють собою гармонізаційний та адаптаційний процеси до європейських стандартів у захисті прав людини та її основоположних свобод, а саме: *(а) міжнародний рівень*, що пояснюється націленістю судової політики на врахування та забезпечення єдності судової практики відповідно до стандартів ЄС; *(б) національний рівень*, в якому судова політика повинна бути націлена на однакове застосування судом норм матеріального та процесуального законодавства; рішення суду повинні забезпечуватись виконуваністю, остаточністю; в разі вироблення єдиного підходу політична складова повинна гармонізувати із єдністю практики ЄСПЛ, КСУ та ВСУ; судова практика повинна забезпечуватись ієрархічністю; у випадку загроз національній безпеці судова політика повинна зводитись до вироблення практики в рамках застереження про публічний порядок або правової аналогії, вказувати не на декларативність а на реальність дії режиму цивільної процесуальної безпеки, її політики.

Висновки. Таким чином, можливо прийти до висновку, що забезпечити належну судову політику в контексті її інтеграційного процесу можливо тільки в рамках вироблення відповідного режиму цивільної процесуальної безпеки як комплексу засобів та способів, що націлені на подолання процесуальних ускладнень, загроз та небезпек у праві. Зрештою, слід визнати те, що здійснювана судова політика щодо забезпечення дії безпеки цивільного процесуального режиму впливає на формування, зміст та якість цивільної процесуальної форми, що вказує на розширення предмету та методу правового регулювання цивільних процесуальних правовідносин.

Список використаних джерел:

1. Алексєєв С.С. Собрание сочинений. В 10 т. [+ Справоч.том]. – Том. 3: Проблемы теории права: Курс лекций / Алексєєв С.С. – М. : Статут, 2010. – 781 с.
2. Алексєєв С.С. Собрание сочинений. В 10 т. [+Справоч.том]. – Том 6: Восхождение к праву / С.С. Алексєєв. – М. : Статут, 2010. – 558 с.
3. Алексєєв С.С. Собрание сочинений. В 10 т. [+Справоч.том]. – Том 7: Философия права и теория права / С.С. Алексєєв. – М. : Статут, 2010. – 520 с.
4. Гальке Г. Зміцнення ролі Верховного Суду України – об'єктивна необхідність. Доповідь [Текст]: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 90-річчю утворення найвищого судового органу країни в системі судів загальної юрисдикції «Верховний Суд

України і демократичне суспільство: витоки та перспективи». Верховний Суд України (15 лютого 2013 р., м. Київ) / Г. Гальке // Вісник Верховного Суду України. – 2013. – № 4(152). – С. 3–5.

5. Гиллес Петер. О теме Московской конференции Международной ассоциации процессуального права / П. Гиллес // Гражданский процесс в межкультурном диалоге: евразийский контекст: Всемирная конференция Международной ассоциации процессуального права, 18-21 сентября 2012 г., Москва, Россия: Сборник докладов ; под ред. д. ю. н. Д.Я. Малешина ; Международная ассоциация процессуального права. – М. : Статут, 2012. – С. 33–40.

6. Ізарова І.О. Правова природа гармонізації цивільного процесуального права / І.О. Ізарова // Право і суспільство. – № 6-2 частина 2 / 2014. – С. 70–75.

7. Ізарова І.О. Теоретичні засади цивільного процесу Європейського Союзу : [монографія] / [І.О. Ізарова]. – К. : ВД «Дакор», 2015. – 336 с.

8. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Рада Європи; Конвенція, Міжнародний документ від 04.11.1950 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

9. Малько А.В., Семикин Д.С., Люкина О.В. Судебная политика и судебнo-правовой прогресс / А.В. Малько, Д.С. Семкин, О.В. Люкина. – М. : Юрлитинформ, 2013. – 208 с.

10. Оніщенко Н.М. Нормотворення як складова державної правової політики / Н.М. Оніщенко // Загальнотеоретичне правознавство, верховенство права та Україна. Збірник наукових статей. Гол.редактор: Андрій Малешевич. – К. : ДУХ І ЛІТЕРА, 2013. – С. 91–100.

11. Комаров В.В. Проблеми теорії і практики цивільного судочинства / В.В. Комаров, В.І. Тертишніков, В.В. Баранкова та ін. ; за заг. ред. професора В.В. Комарова. – Х.: Харків юридичний, 2008. – 928 с.

12. Правовые режимы: общетеоретический и отраслевые аспекты : [монографія] / [под ред. засл. деятеля науки РФ, докт. юрид. наук, проф. А.В. Малько и докт. юрид. наук, проф. И.С. Барзиловой]. – М. : Юрлитинформ, 2012. – 416 с.

13. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Верховна Рада України; Закон від 23.02.2006р. № 3477-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.

14. Просудоустрій і статус суддів: Верховна Рада України; Закон від 07.07.2010р. № 2453-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2453-17>.

15. Про санкції: Верховна Рада України; Закон від 14.08.2014р. № 1644-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1644-18?test=XX7MfygCSgky4vSIZinsG7AzHdlksFgkRb1lc>.

16. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Верховна Рада України; Закон від 15.04.2014р. № 1207-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1207-18>.

17. Подвійні стандарти Верховного суду України: кредитно-іпотечні справи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL: <http://blog.liga.net/user/emorozov/article/23042.aspx>.

18. Соколова І.О. Правовий режим як категорія правової науки: монографія / І.О. Соколова. – Х. : Право, 2014. – 152 с.

19. Ясинок М.М. Цивільне процесуальне право України: [підручник] / [М.М. Ясинок, М.П. Курило, О.В. Кіріяк, О.О. Кармаза, С.І. Запара та ін.] ; За ред. д.ю.н. професора М.М. Ясинка. – К. : Алерта, 2016. – 576 с.

20. Цивільний процесуальний кодекс України: Верховна Рада України; Кодекс України, Кодекс, Закон від 18.03.2004р. № 1618-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.

21. Чорнооченко С.І. Цивільний процес : [навчальний посібник] / [С.І. Чорнооченко]. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 472 с.

22. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол. : Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К. : «Укр.енцикл.», 1998. – Т. 4: Н–П. – 2002. – 720с.

23. Янков В.В. Юридические факты в цивилистическом процессе / В.В. Янков. – М. : Инфотропик Медиа, 2012. – 608 с.

